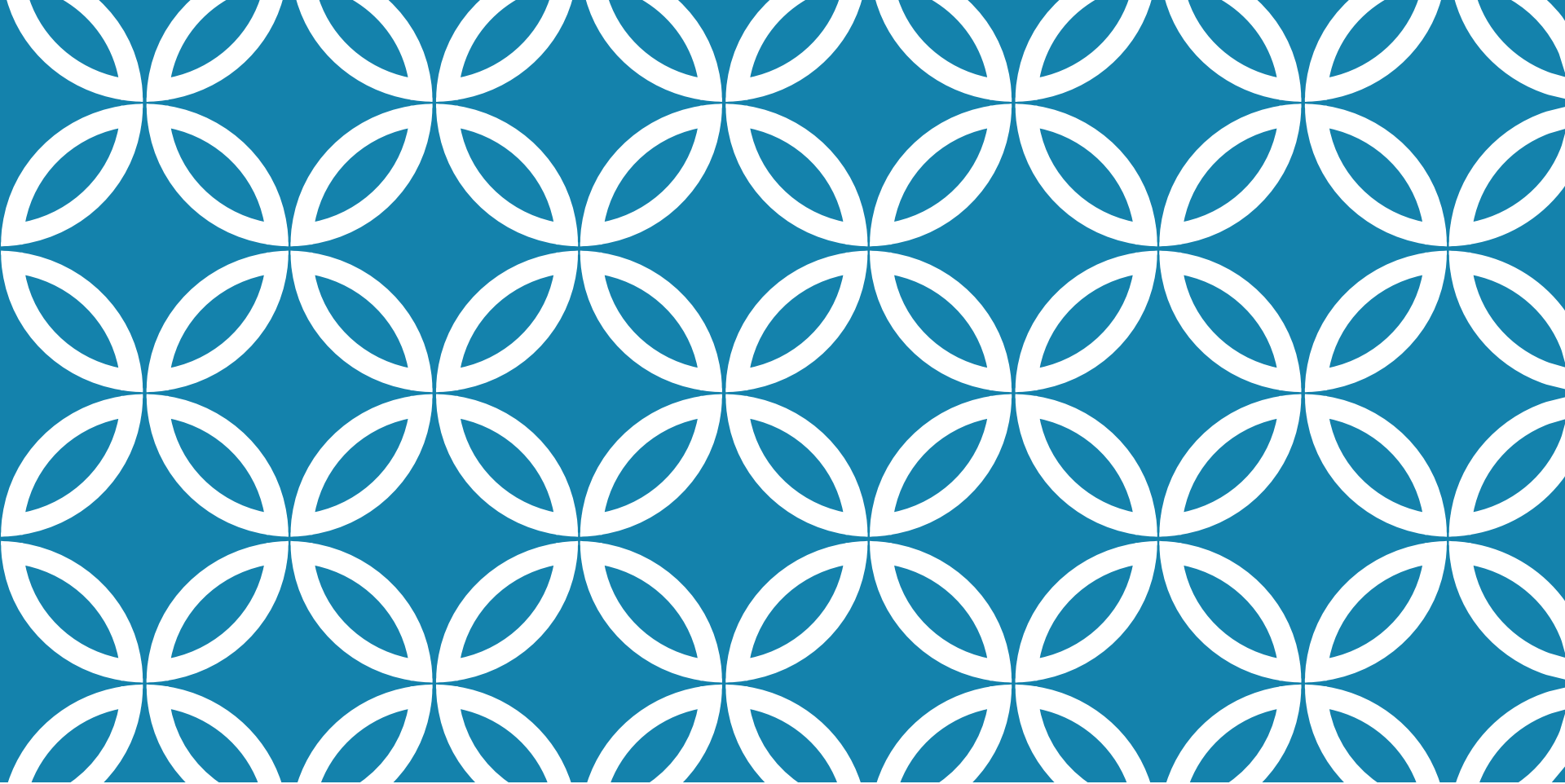

Καλώς ήρθες!

Διδασκαλία Βιολογίας Β Λυκείου

ΡΥΠΑΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

ΡΥΠΑΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

- Νερό: απαραίτητο & αναντικατάστατο
- Ρύπανση νερού: ακατάλληλο για οργανισμούς λόγω:
  1. φυσικής
  2. χημικής
  3. βιολογικής μεταβολής

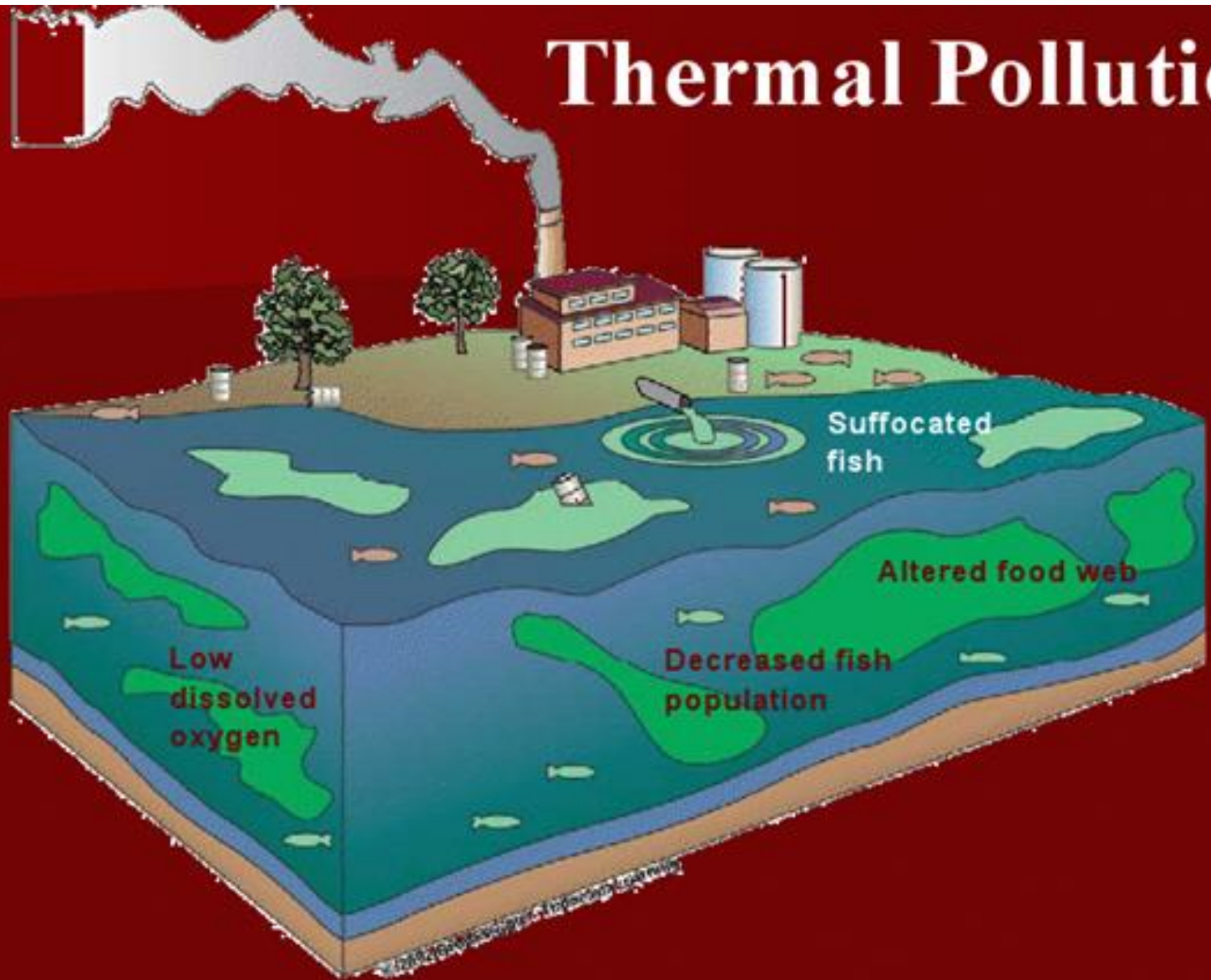
ΡΥΠΑΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

- Αρχικά: Λύματα πρώτων οικισμών
- Συνέχεια: πόλεις → αύξηση οργανικών λυμάτων
- Επικίνδυνα λύματα: Τοξικές ουσίες & παραπροϊόντα χημικών διεργασιών: **βυρσοδεψίας & μεταλλουργίας**
- Αστική & βιομηχανική δραστηριότητα σε:
  - Θάλασσες
  - Ποταμούς
  - Λίμνες

ΘΕΡΜΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

1. **Θερμό νερό**: από ψυκτικές εγκαταστάσεις εργοστασίων & αντιδραστήρων πυρηνικής ενέργειας
2. Αύξηση θερμοκρασίας νερού
3. Μείωση συγκέντρωσης διαλυμένου οξυγόνου
4. Πρόβλημα σε υδρόβιους οργανισμούς

Thermal Pollution

ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ (ΑΣΤΙΚΑ ΛΥΜΑΤΑ)

1. Παραπροϊόντα ανθρώπινου μεταβολισμού (περιττώματα, εκκρίσεις)
2. Ουσίες καθημερινής χρήσης (απορρυπαντικά, προϊόντα καθαρισμού)
3. Αύξηση μικροβιακού φορτίου (**ΜΟΛΥΝΣΗ**) (νοσήματα)
4. Ευτροφισμός

ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟΣ

1. Νιτρικά & φωσφορικά άλατα (από λιπάσματα)
2. Θρεπτικά συστατικά για υδρόβιους παραγωγούς (φυτοπλαγκτόν)
3. Υπέρμετρη αύξηση πληθυσμού (φυτοπλαγκτόν)
4. Αύξηση και μονοκύτταρων ζωικών οργανισμών (ζωοπλαγκτόν)
5. Αύξηση θανάτου πλαγκτονικών οργανισμών

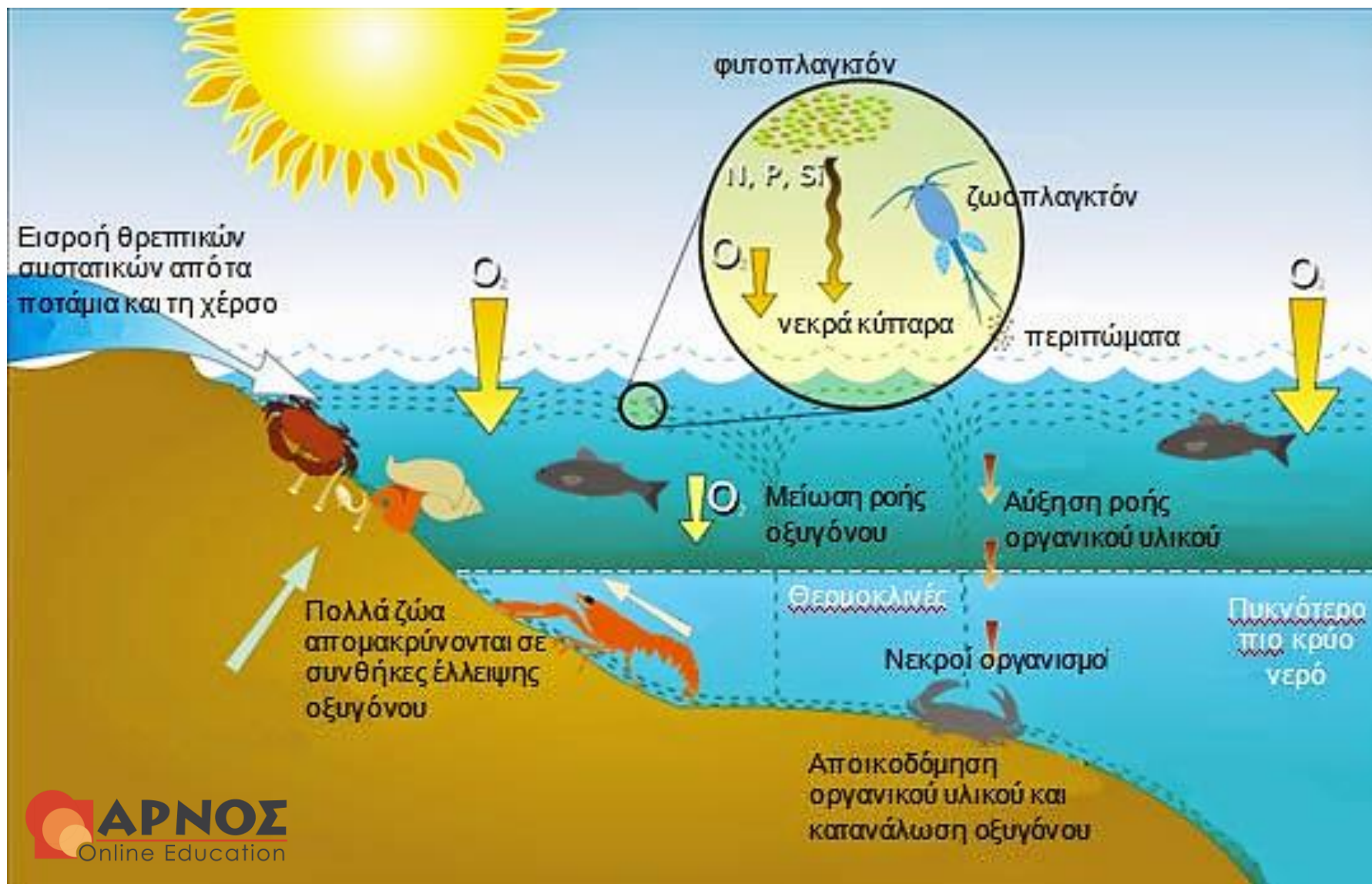

ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟΣ

6. Αύξηση νεκρής οργανικής ύλης
7. Αύξηση αποικοδομητών
8. Αύξηση ρυθμού κατανάλωσης O_2 (ΙΔΙΩΣ σε σχέση με παραγωγή)
9. Μείωση ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ διαλυμένου O_2 στο νερό
10. Ανώτεροι υδρόβιοι οργανισμοί πεθαίνουν από ασφυξία

ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟΣ

ΒΙΟΛΟΓΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟΣ

ΒΙΟΛΟΓΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟΣ

ΒΙΟΛΟΓΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

Εικόνα αποικοδόμησης σε φαινόμενο άνθισης νερού στη λίμνη Ισμαρίδα

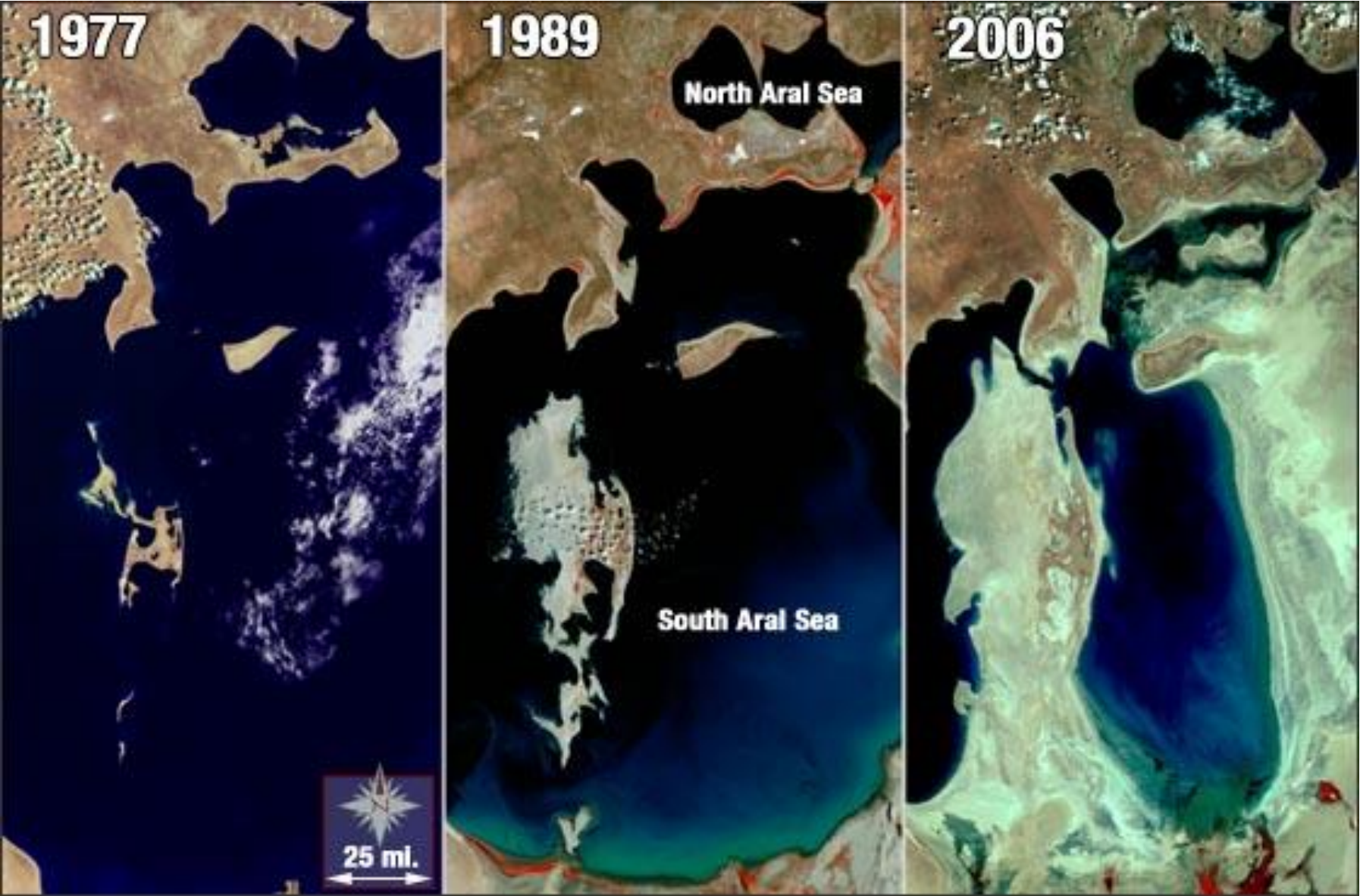

ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟΣ

ΒΙΟΛΟΓΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟΣ

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

- Τοξικοί ρυπαντές βιομηχανικής δραστηριότητας:
  1. Βαρέα μέταλλα (π.χ. Pb, Hg, Zn)
  2. Οργανικές ουσίες & διαλύτες & πετρελαιοειδή
  3. Παρασιτοκτόνα & εντομοκτόνα
  4. Ραδιενεργά απόβλητα & παραπροϊόντα

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

➤ ΔΕ ΔΙΑΣΠΩΝΤΑΙ (μη βιοδιασπώμενες ουσίες) → ακόμα και να βρίσκεται σε χαμηλές συγκεντρώσεις συσσωρεύεται στους κορυφαίους καταναλωτές στις τροφικές αλυσίδες

ΜΗ ΒΙΟΔΙΑΣΠΩΜΕΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ:

1. Δε μεταβολίζονται
2. Δε διασπώνται
3. Δεν απεκκρίνονται

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

- Π.χ. DDT (εντομοκτόνο)
- 1. Φυτό με εντομοκτόνο
- 2. Κάμπια καταναλώνει → συσσωρεύεται στους ιστούς της
- 3. Κότσυφας καταναλώνει πολλές κάμπιες → μεγαλύτερη συγκέντρωση στους ιστούς του
- 4. Κουκουβάγια καταναλώνει πολλούς κόττυφες → μεγαλύτερη συγκέντρωση στους ιστούς του

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

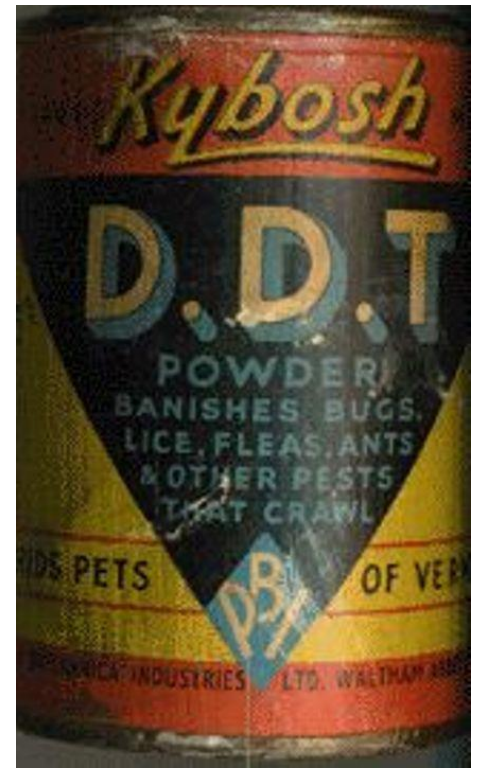
- Το φαινόμενο κατά το οποίο αυξάνεται η συγκέντρωση τοξικών χημικών ουσιών στους ιστούς των οργανισμών κατά μήκος της τροφικής αλυσίδας ονομάζεται βιοσυσσωρευση

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

Πολλές φορές τελικός καταναλωτής → άνθρωπος

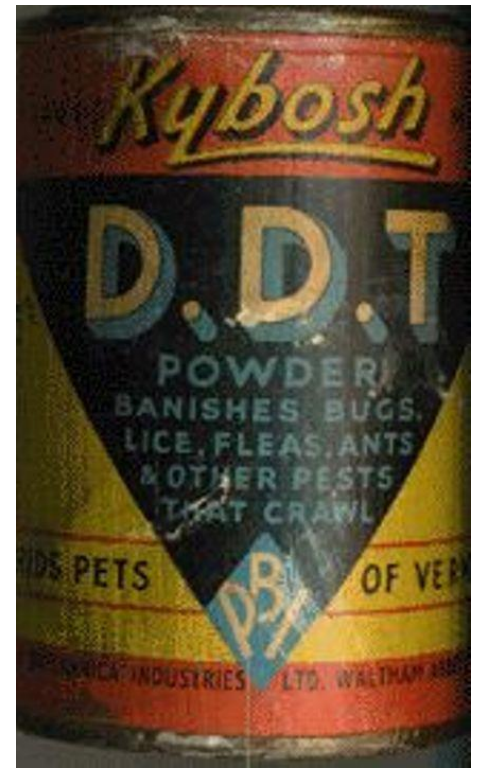
1960:

- Καταπολέμηση κουνουπιού με DDT στην Αφρική (για ελονοσία)

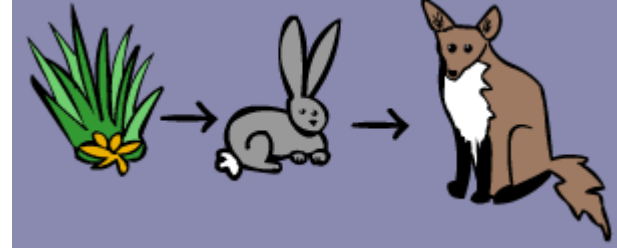

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

- Πλήθος οργανισμών παρουσίασαν συσσωρευμένο DDT στους ιστούς
- Π.χ.
  - Πιγκουίνοι Ανταρκτικής
  - Εσκιμώοι Β. Πόλου (μητρικό γάλα)
  - Αρπακτικά πτηνά (στα κελύφη των αβγών τους
→ ΕΥΘΡΑΥΣΤΑ)

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

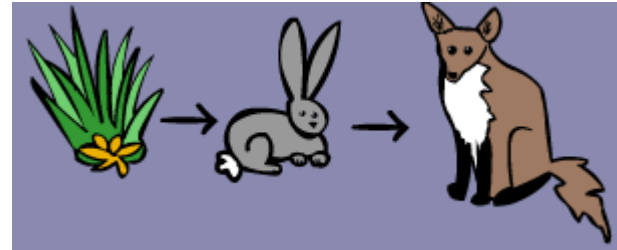

ΦΥΤΟ: Σε 1 κιλό φυτού αποτίθεται 1 mg μη βιοδιασπώμενης ουσίας (συγκέντρωση: **1 mg/kg**)

ΦΥΤΟΦΑΓΟ ΖΩΟ: Για να αυξήσει τη βιομάζα του κατά 1 kg, πόσα κιλά φυτού πρέπει να καταναλώσει;

- 10 kg
- Περιέχουν και 10 mg ουσίας
- Συγκέντρωση τώρα 10 mg σε 1 kg (**10mg/kg**)

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

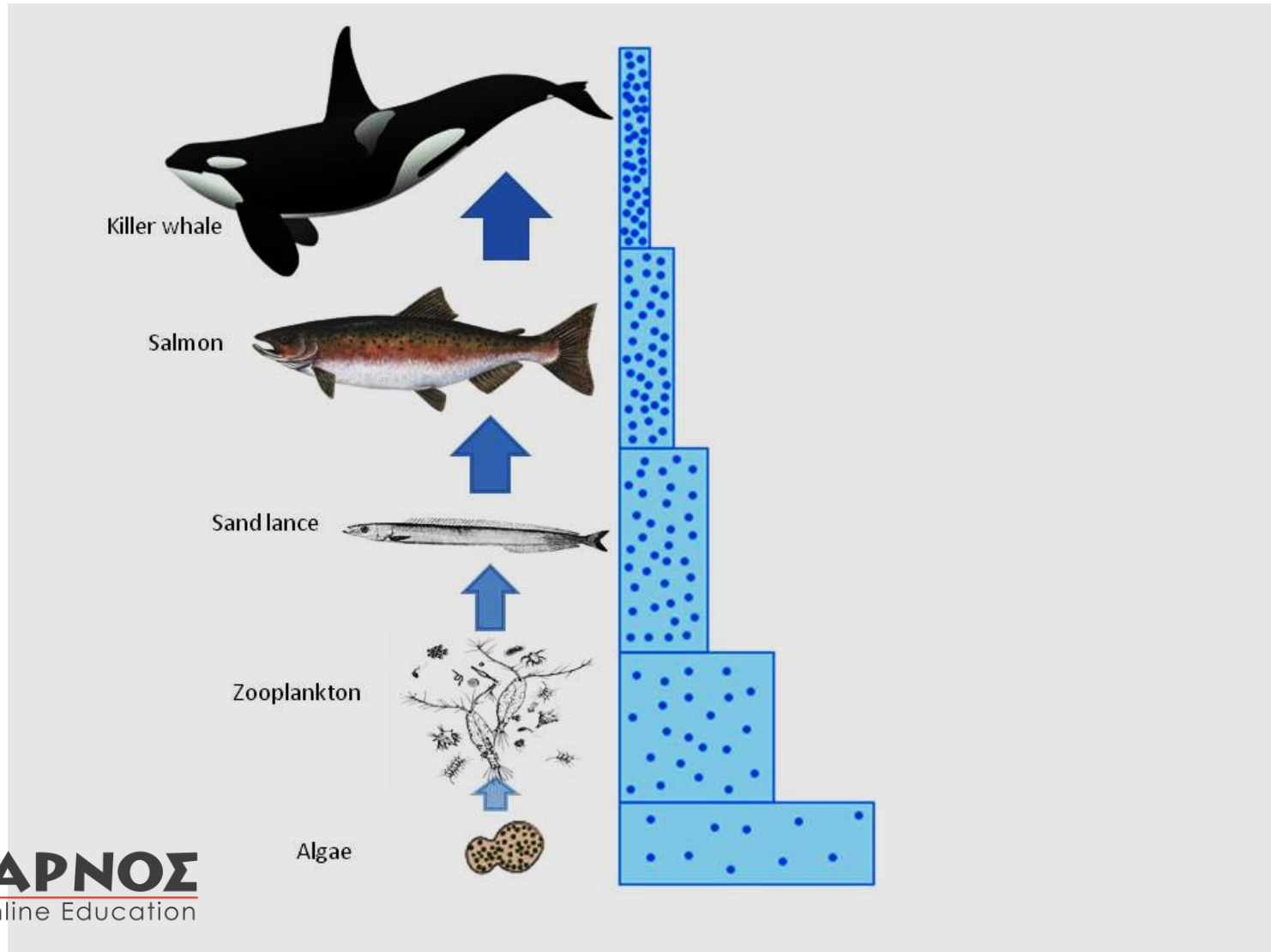
ΣΑΡΚΟΦΑΓΟ ΖΩΟ: Για να αυξήσει τη βιομάζα του κατά 1 kg, θα πρέπει να καταναλώσει:

- 10 kg από το φυτοφάγο ζώο
- που θα περιέχουν $10 \times 10 = 100$ mg ουσίας
- Συνεπώς η συγκέντρωση πλέον θα είναι **100mg/kg**

Κ.Ο.Κ...

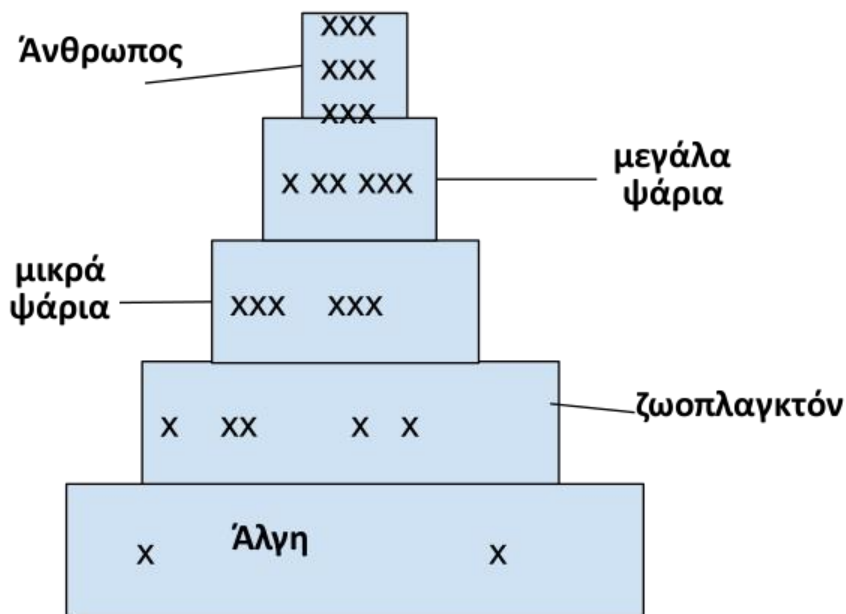
ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

ΒΙΟΛΟΓΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

Μεγαλύτερες ποσότητες τοξινών στα υψηλότερα τροφικά επίπεδα

Εξήγηση

= Συγκέντρωση τοξινών (μέρη στο εκατομμύριο, ppm)

X = Συσσωρευμένες τοξίνες

Άνθρωποι

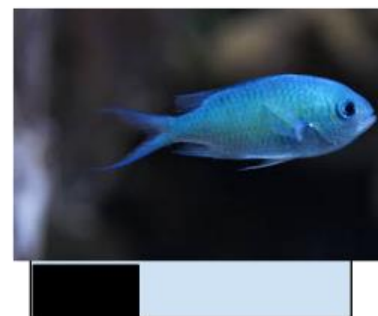
13.55 ppm

Μεγάλο ψάρι

7.36 ppm

Μικρό ψάρι

2.07 ppm

Ζωοπλαγκτόν

0.23 ppm

Άλγη

0.04 ppm

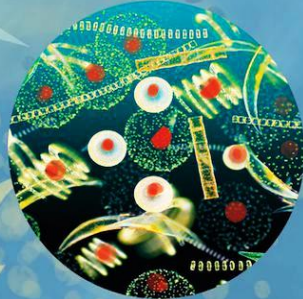
BIOMAGNIFICATION AND BIOACCUMULATION

How can pollutants have long-term effects on organisms?

Even when pollutants are not dangerous enough to kill animals outright, their presence can have lasting effects on food webs through **bioaccumulation** and **biomagnification**.

Toxins may increase in concentration as they are passed up the food chain, a process called **biomagnification**.

Pollutants such as **polychlorinated biphenyls (PCBs)** enter the ocean as industrial waste and are absorbed by microscopic **phytoplankton** at the bottom of the food chain.

● PCBs

Even though phytoplankton absorb only a tiny amount, small creatures called **zooplankton** eat large quantities of the phytoplankton, taking in all the PCBs from what the phytoplankton eat.

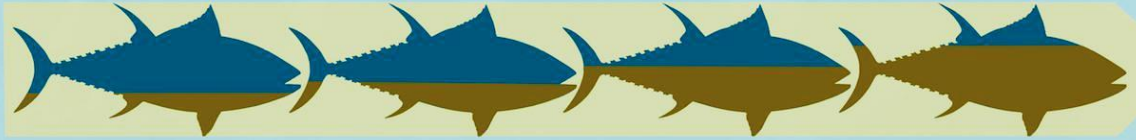

Small fish then feed on the zooplankton, continuing to **magnify** the amount of PCBs up the food chain.

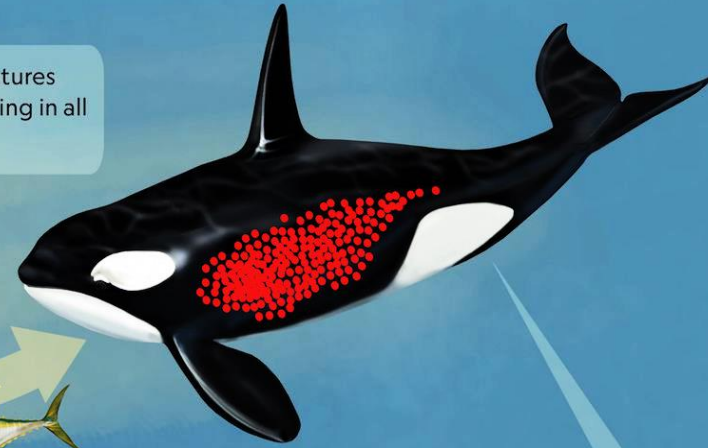

TIME

■ Level of mercury

Bioaccumulation occurs when pollutants build up in a single organism's body over time. Mercury, for example, is a pollutant that has entered waterways and lakes through industrial processes. Fish and shellfish absorb the mercury directly from their environment, and although they may only absorb small amounts at a time, the mercury can remain in the fish's body for months or even longer. This leads to the mercury building up, or **accumulating**, in the fish's body, posing a danger to any organism that eats the fish.

In the waters of the Pacific Northwest, **apex predators** like the killer whale (*Orcinus orca*) end up with the highest concentrations of toxins due to biomagnification.

ΒΙΟΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗ

ΒΙΟΛΟΓΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

Τροφικά επίπεδα	Βιομάζα (τόνοι)	Ποσότητα DTT (mg)	Συγκέντρωση DTT (mg/Kg)
Τριτογενείς καταναλωτές	1	10^6	1000
Δευτερογενείς καταναλωτές	10	10^6	100
Πρωτογενείς καταναλωτές	100	10^6	10
Παραγωγοί	1.000	10^6	1

Ευχαριστούμε!

Συνεχίζουμε μαζί
για την επιτυχία.